

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA.

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

GOYA

El pintor espanyol dels "Caprichos", que era un formidable humorista dels que ja no en queden.

CENSURA GOVERNATIVA

una "gloria oficial". A Espanya hi ha la

NUVOLS ALS BALCANS

L'activitat diplomàtica de Mussolini dona molt que pensar als esperits reflexius, i ha fet parlar extraordinàriament a les Redaccions i als cercles polítics la darrera setmana.

Què signifiquen les visites de ministres estrangers a Roma i les converses amb ells tingudes pel Duce? Què vol dir l'arrogància amb què, a propòsit d'aquests esdeveniments s'expressen els òrgans feixistes?

Zalevsk, Terfik, Rudchy bey, Koehler i Gilbert Parker han estat hostes del Cèsar camisa negra i és de suposar que per tractar d'astronomia no s'han reunit aquests senyors al Palau Chigi.

Es conspira contra la pau al Centre i a l'Est d'Europa? S'està combinant l'"encerclament" de Iugoslàvia i preparant la seva invasió i l'atac que ha de precedir-la?

Heus ací ço que es pregunta amb inquietud a París i a França la part viva i sensible d'opinió que segueix atentament el curs de la política internacional.

Mussolini ha anunciat que per a 1938 hi ha d'haver fatalment una guerra.

En una guerra no pot mancar l'agressor. Ara bé. Qui serà l'agressor i qui la víctima del conflicte que d'ací a deu anys hem de veure?

L'agressor, el feixisme no s'amaga de proclamar que serà ell. La víctima escollida serà Iugoslàvia? S'hauran celebrat amb aquest objecte—per tractar d'isolar els serbis—les conferències de Roma?

Es aquest l'interrogant més punyent que presenta, a l'hora que som, l'actualitat europea.

Taurons de terra i de mar

Ja sabem que, quan hi ha un accident d'auto i algun ciutadà queda fet una coca sota les rodes d'un d'aquests vehicles, la culpa de la desgràcia la té sempre l'atropellat.

Però que, quan una cafetera de les que naveguen per aqueixes mars salades se'n va a fons perquè no pot aguantar-se en peu, la culpa fos dels naufragis, ho ignoràvem en absolut.

Sembla que la responsabilitat, en aquests casos, hauria de recaure primer sobre els navilers, que, amb quatre benediccions i mitja dotzena de visques, donats per uns quants vius, converteixen en un transatlàntic de luxe un platet d'aquests de llaua que penjen a la porta de les barberies. Sembla que la responsabilitat hauria d'ésser després dels tripulants que no saben tripular i dels inspectors que res no inspeccionen.

Doncs no, no. Res tenen a veure aquests honorables cavallers amb les malastrugances, que a una closca de carbassa de la matrícula de mar li poden ocórrer sobres les ones. Armadors, consignataris, capitans i comandants de marina, enginyers navals, inspectors de navegació són uns veritables àngels. La culpa dels naufragis la tenen els que s'ofeguen i només que els que s'ofeguen.

Així, almenys, ho declara en el seu informe la Comissió de Tècnics nomenada per a estudiar i esbrinar els motius de l'enfonsament del "Princesa Mafalda".

Creieu que les responsabilitats, que del sinistre dedueixen els experts, afecten a la Navigazione Generale, al comandant Juli i al govern italià? Penseu que algun d'aquests és el culpable de la catàstrofe?

Doncs l'erret. Els culpables de la pèrdua de tantes vides van ésser cent deu siris que anaven a tercera i que, enfollits pel pànic, no van deixar realitzar en bones condicions el salvament.

Aquests pobres emigrants, dels que no ha restat ni una espadenya, carreguen ara amb el mort de tantes morts de passatgers de primera i de segona. Encara si tots els desapareguts fossin de tercera, fossin siris o armenis o turcs, podria passar. Però, ah!, els viatgers de luxe, llurs dones i llurs petits! Això, això és l'intolerable. Maleïts siris, gossos renegats!

Bé és veritat que l'arbre de la hèlix es trencà com una canya, ço que haguera estat impossible que succeís, si la hèlix no hagués estat un saldo de ferro vell.

Es cert que la Comissió confessa que era deficient l'estat de les tanques d'alguns compartiments de la hèlix de flotació.

Però de tot això, qui, sinó els siris, i ningú més que els siris, en té la culpa?

Els supervivents de la tràgica capbussada han manifestat a tots els que els han volgut escoltar que la marxa del vapor fou irregular i accidentada des de què salpà de Gènova; que el material de salvament era escàs i inútil, i així quan es llençava una llanxa a l'aigua, se n'anava a fons irremissiblement; que els primers que varen procurar per la seva pell foren els tripulants i el personal de bord; que dels passatgers no es salvaren més que els que sabien nedar; i, finalment, que si no encerten a arribar altres vapors en auxili dels que lluitaven amb les onades i dels que seguien al "Mafalda" per no tenir salvavides, no queden d'uns i altres ni les cues.

Això cridaven temps enrera, als quatre vents els supervivents de la terrible dutxa. Però, potser fos perquè no era gent prou neta i el bany no els va provar, o qui sap, mare de Déu, si eren també siris que no figuraven amb llur nom veritable a la llista de ruta.

Aquests siris són tan murrís! Després d'afartar-los de macarrons tot el camí i rentar-los-hi el cos i la cara de propina, encara es queixaran.

Qui en fa cas, però, d'aquesta púrria? Cobri la Companyia tranquil·la l'assegurança, gaudeixi-la en pau i gràcia de Déu i no indemitzi ningú ni encengui un ciri a cap siri, que aqueixa carn va més tirada que la de gos.

Ja se sap, que qui passa la plana líquida s'ha de mullar poc o molt. I en aquestes travessies, el que és ric i viu, s'assegura i encara hi surt guanyant. I els pobres i totxos, per què s'embarquen?

ANGEL SAMBLANCAT

GOYA

S'ha celebrat el centenari del pintor aragonès Francesc de Goya i Lucientes. S'ha celebrat d'una manera pobra, d'una manera llastimosa: alguns articles en periòdics i revistes, algunes reproduccions dels quadros més coneguts, algunes misses de sufragi...

Decididament, encara no sabem honorar d'una manera digna la memòria gloriosa dels grans artistes. O potser és que Goya, malgrat ésser pintor de cambra de Sa Majestat Catòlica Ferran VII, mai no ha estat una "gloria oficial". A Espanya hi ha ha-

gut sempre més amor i més comprensió per Velàzquez i Murillo. Aquests dos pintors han tingut una popularitat que mai no han tingut Goya i el Greco.

Goya, com el Greco, ha estat un revolucionari, un insurrecte, un pintor estrany i desconcertant. Pintava monstres i bruixes i animals fantàstics, i quan retratava un gran senyor, es sentia dominat per l'atrabiari, pel formidable caricaturista que hi havia en ell. En tots els retrats de Goya—en tots menys en alguns de la duquesa d'Alba, com tampoc en el de l'actor Màiquez, el poeta Moratin, els de Pepe Hillo, Costillares i els dels germans Romero—hi ha una intenció de caricatura, d'escarni. Vegeu, sinó, el quadro "La família de Carles IV".

Goya, fill del poble, del fang humil i generós del poble, era un home d'esperit obert, ample, liberal. Diuen els contemporanis del gran pintor—del més genial dels pintors espanyols—que tenia un caràcter atrabiari, mal humorat. Naturalment: un home com Goya, enamorat de la llum i de l'alegria de viure, s'havia de sentir voltat d'ombres, de negrors en una època tèrbola i mesquina com la de Ferran VII. L'absolutisme i la Inquisició havien de fer viure en un estat de contínua irritabilitat, de sorda indignació, de fàstic espiritual.

Goya no era un cortesà, com ho foren Velàzquez i Mengs. Més que l'amistat d'aristòcrates i grans senyors, preferia la de gent humil, pintoresca i alegre del baix poble madrileny, apassionat i generós com cap altre. Més que l'estada a palau, preferia l'estada a la taverna. Més que un ball de la cort, li semblava interessant un ball de *candil*.

Aquest temperament de l'home, rebel, poc amic de convencionalismes, inadaptable descontent, enemic d'adulacions i humiliacions, es reflecteix d'una manera admirable en la seva obra de pintor. En aquest sentit, en el sentit d'indignada protesta, els "Caprichos" tenen tanta força i tanta importància com les més belles pàgines del "Quixot". Com Cervantes, Goya és un amargat i, en conseqüència, un rebel. De la seva rebeldia ha nascut una obra de bellesa exemplar. Ens referim a "Los Caprichos".

Es precis que el poble conegui aquests gravats, és precis que estudiï detingudament cada un d'ells. Aprenderà a odiar la mentida, la vilesa, el crim, els falsos ídols, la brutalitat, la superstició les abjectes passions, l'amor mercenari, la cobdícia. Aprenderà a estimar la bondat i la intel·ligència.

Per a commemorar dignament el centenari d'un dels més gloriosos artistes, creiem que s'hauria de fer quelcom més que uns quants articles en periòdics i revistes, que unes quantes reproduccions d'obres seves, que unes quantes misses en sufragi.

Nosaltres proposem una edició popular de la sèrie completa dels "Caprichos" i "Los honores de la guerra". Reproduccions fetes per un gravador escrupulós i artista, tirades en bon paper i posades a un preu assequible als obrers, als treballadors.

Les edicions que s'han publicat fins ara, són cares, per a rics col·leccionistes. Crec que la més barata val 50 ó 75 pessetes. No hi han molts obrers que puguin gastar-se aquestes pessetes en un llibre.

Altrament, no seria cap mal negoci per a l'editor, ja que es podria fer un tiratge important.

LLUÍS CAPDEVILA

REVISAT TEXT I NINOTS

PREVIAMENT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

El dret a la crítica

Quan hom va al teatre, ja sap que pel mateix preu del seient o de l'entrada té dret a l'aplaudiment o a la protesta, segons que la comèdia sigui o no del seu gust. Que li agrada? es trenca les mans aplaudint. Que no li plau? crida, xiula, bastoneja, etc., per demostrar la seva disconformitat. I tot això es considera naturalíssim, sempre que els excessos—com de vegades ha passat—no comprometin la integritat de persones i coses.

Ara bé; jo pregunto: perquè aquest mateix dret que es reconeix a l'espectador de teatre no el té el consumidor de productes industrials dintre de la seva esfera? Es més; perquè, quant als esmentats productes tan útils i necessaris, almenys com el teatre, no s'ha de poder exercitar la crítica d'una manera lliure i pública, tal com es fa amb les comèdies, per cantar-ne les excel·lències quan en siguin mereixedors o per a posar de relleu llurs defectes si és que en tenen?

Jo, per exemple, vaig comprar-me unes sabates, no fa molts dies, a un cert establiment on me les van cobrar per bones, van assegurar-me que ho eren de debò, i tot just les he portat una dotzena de vegades, quan han començat a badar-se de la sola per ensenyar-me que duien ànima de cartró.

No fóra lògic que jo, des d'aquestes columnes cridés l'atenció dels meus conciutadans avisant-los que ni per casualitat anessin a comprar sabates a l'establiment, del qual vaig sortir-ne tant mal servit?

I, el que a mi m'ha passat amb les sabates, passa molt sovint amb camises, vestits, i fins articles de menjar i beure.

Es que els comedians i els autors han de patir una estreta fiscalització en la seva feina, i els comerciants i industrials poden gaudir de patent de *corso per* ensarronar a mansalva?

Crec que, davant els "Foments", "Cambres" i altres corporacions protectores dels interessos d'aqueixa gent, haurien d'existir Lligues de consumidors, encarregades de vetllar pels interessos del poble, i que una de les formes més pràctiques fóra aqueixa de demanar el dret a la crítica de tots els articles que surten al mercat.

JORDI BELLPUIG

Catolicisme i literatura

Els nois de "La Gaceta Literaria" s'han declarat catòlics convençuts. Aquests nois, aquests nois!...

Defensen el "charleston", el "jazz", la poesia dadaïsta. Ara el catolicisme. Aquests nois, aquests nois!

Els 20.000

Paulí Uzcudun ha retornat a Espanya. Ve d'Amèrica, de l'Amèrica del Nord. Diuen que ve triomfant. Nosaltres, malgrat haver llegit casualment les informacions, algunes de les informacions estrangeres, creiem, com ens diuen, que, efectivament, ve triomfant. A nosaltres no ens agrada portar la contrària a ningú.

Diu que a Uzcudun l'han anat a rebre, a la seva arribada a Sant Sebastià, 20.000 persones. Hem de suposar que aquestes 20.000 persones no són més que 20.000 entusiastes.

I aquest entusiasme ens causa una profunda tristesa. Aquest entusiasme, quan ha estat dedicat a un artista, a un savi, a un home de lletres?

Sentint-ho molt, no podem felicitar les 20.000 persones que anaren a rebre Uzcudun.

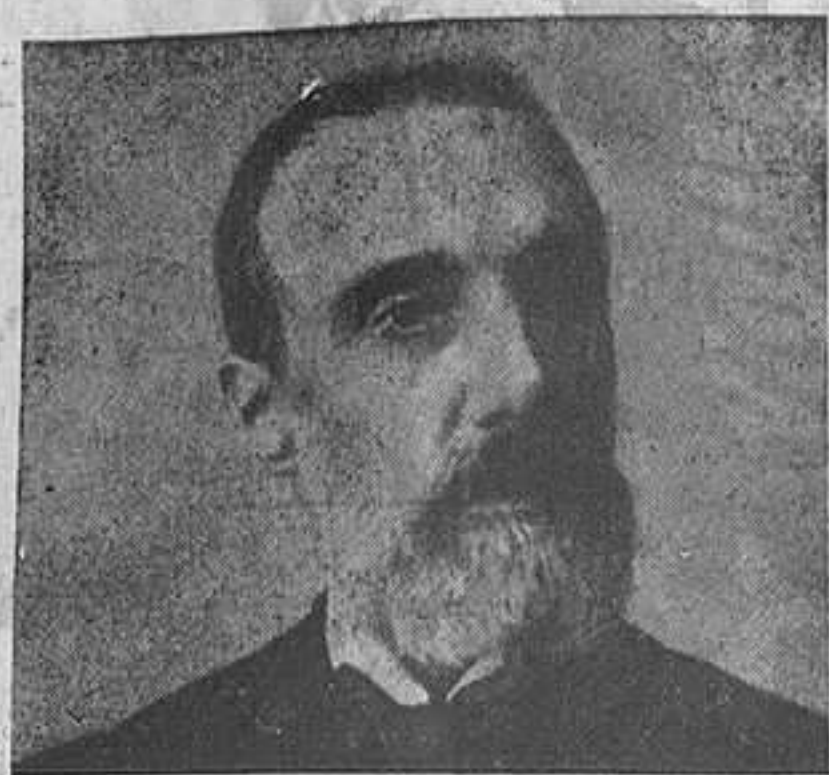
Ha mort Conrat Roure

La nit del dimecres, poc abans de les dotze, morí Conrat Roure. Va néixer a Barcelona el 29 de setembre de 1841, per tant, ha mort a l'edat de vuitanta sis anys.

Les seves grans aficions foren la literatura i la política, havent col·laborat, en l'últim terç del segle passat, als setmanaris més populars d'aquella època, entre ells, "La Rambla", "Un tros de paper". "L'Esquella de la Torratxa" i LA CAMPANA DE GRACIA.

Com a polític, des de la seva joventut s'havia adherit als ideals republicans i federalistes, als quals ha estat fidel fins a l'hora de la mort.

En ésser elegit regidor, es distingí pel seu interès a favor de les institucions de

Conrat Roure

beneficència, problema que encara avui té molt que desitjar per a quedar resolt.

Com advocat, pel seu clar judici i per l'honorabilitat amb què va portar la toga, va aconseguir justificada fama.

Feia anys que portava una vida retirada dels treballs professionals.

Ara, darrerament, publicava les seves memòries, o sigui, "Recuerdos de mi larga vida" a "El Diluvio", les quals han quedat suspeses per haver-lo sorprès la mort.

Aquestes ratlles són de sentiment en veure'ns separats per a sempre del que fou company nostre. Que els seus familiars rebin el nostre més sentit condol.

Diàleg dels desconeguts

ELS ESPORTS

—Avui és precís que parlem dels esports.

—Es precís?

—Sí.

—No sé perquè.

—Perquè és d'actualitat, i perquè no sé de què més parlar.

—Podríem parlar de l'atemptat del rei d'Itàlia.

—No, que potser ens embolicaríem i Mussolini s'enfadaria.

—Però a vostè li ha d'ésser indiferent que Mussolini s'enfadi o no. Vostè és un home d'esquerra.

—S'ho creuen, però s'equivoquen. En faig, però no en sóc.

—Ni una paraula més. Parlem del que vostè vulgui.

—Parlem dels esports.

—Trobo, de totes maneres, que és una conversa que no fa savi, que no fa intel·lectual.

—Al contrari, home! Avui tots els intel·lectuals, que s'aprecien, reneuen de l'esperit per a cantar les excel·lències de la força física.

—Vol dir que el cop de puny i la guitza...?

—Són més respectables que qualsevol obra d'art.

—A mi em sembla que, seguint per aquest camí, potser en farem un gra massa.

—Que no és amic de la nova literatura?

—Jo sóc amic, no de la nova, sinó de la bona.

—Bé, deixem això, que tampoc ens entendríem. A la nova literatura, l'esport té un valor principal i essencial.

—No hi tinc res a dir.

—A l'espiritualitat més alta s'hi va pel muscle.

—Sí, vaja: pel cop de puny, per la clatellada.

—Sí, senyor.

—Això em sembla una bajanada.

—Home!

—No hi ha home que valgui. Vostès, amb teories de snob, estan desorientant el poble, l'estan desviant de l'únic camí a seguir: el de la cultura.

—Aquesta jeremiada de vostè la trobo passada de moda.

—Potser, sí. Però a mi em fa un pessim efecte veure que diaris que tenen vuit pàgines o dotze en dediquen tres i quatre a la informació esportiva.

—No, jo ho trobo bé...

—Vostè, sí; però jo, no. Aquesta exaltació de la brutalitat ens pot dur l'embrutiment del nostre poble. En canvi els llibres...

—Els llibres no tenen importància!

—Que parla seriosament?

—Molt seriosament, sí, senyor.

—Doncs sento dir-li una cosa.

—Digui, encara que ho senti.

—Aquí va: crec que renegar dels llibres fa ruc. Crec que dedicar les pàgines senceres dels diaris a informació esportiva fa ruc. Crec que cantar la brutalitat fa ruc. Crec que no deixar espai per a llibres, per a crítica i comentaris de llibres fa ruc. I ara, passi-ho bé. O passi-ho com vulgui.

ANDREU BOSCH I BADÍA

Industrialització

Després d'haver normalitzat, standarditzat i racionalitzat, vet ací que ara hom industrialitza.

La industrialització és un mètode de treball que disminueix l'esforç de l'obrer tot i augmentant el seu rendiment. Però perquè aquest procediment doni el seu rendiment màxim, cal que el producte sigui prèviament establert segons un model únic. És la fabricació amb sèrie que tendeix a substituir cada dia més les confeccions fetes a mida.

La industrialització tendeix, doncs, a la uniformació. El poble futur, concebut segons aquest mètode, deurà, doncs, ésser compost de cases d'un tipus únic; de mitjans de transport, públics o privats, d'un sol model; de persones vestides de la mateixa manera.

Hom s'enutja per endavant en pensar en un poble fet de tal manera. No cal que l'esperit pràctic mati la imaginació fantasiosa, com en aquesta Amèrica on Sinclair Lewis ens ha pintat els pobles, tots semblants els uns als altres, amb les "mateixes cases en forma de caps, les mateixes tendes, els mateixos diaris, les mateixes persones vestides de la mateixa manera, exercint els mateixos esports, identificats segons un mateix patró, artificialment creat per una publicitat dominadora, que imposa el seu gust"...

Sense anar tan lluny, cal reconèixer que el treball en sèrie presenta nombroses avantatges, tan per al productor com per al consumidor. En resulta d'això una economia en els preus, que permet vendre millor i tenir una clientela més nombrosa. Es fora de

dubtes que un fabricant preferirà fer mil barrets semblants a un de sol segons la seva fantasia.

Però, quina serà la sort de l'obrer amb aquest règim? Incorporat a la màquina n'esdevindrà una de les seves peces accessòries. Acomplirà, amb un mateix temps, el mateix moviment, ajudat de la mateixa eina, per executar sempre una operació repetida mil cops. Així serà, ell mateix, també industrialitzat. Matarem en ell l'amor propi, l'orgull, la consciència professional.

Aquesta mecanització de l'individu no pot encara aguditzar la inquietud social?

La masia "Colom" o la gran Xauxa

Què li passa al vell Colom qui, quan baixa a Barcelona i va sol a donà un tomb, amb veu molt alta enraona?

Què signifiquen el "morros" de la jove i del hereu i el que, sovint, vagin d'"oros" per ço més fútil i lleu?

Sembla estrany!... quan no es podria ni tan sols imaginar, que, ningú, d'aital Masia s'atrevisi ni a malpensar; i, no obstant, tothom s'ocupa del constant i greu "litigi" d'aqueixa gent, abans d'upa, i al present en desprestigi.

Qui ha vist llar tan ordenada i qui la veu sens concert!... però és allò, en casa endeutada no hi ha sinó desconcert.

Com, des de dues centúries, no s'ouen del cà els lladrucs, ni de galls vibrants canítories, ni hi ha abelles en els bucs!

En els pallers, plens de palla abans, sols hi ha el pal pelat, i en les golfes no hi davalla cap llegum, ni un gra de blat.

Els bocois a la bodega resten buits completament; no hi ha "suc"; però hi ha "pega" en els botes inflats de... "vent".

Les rates han fet guillada. Els felins també desfilen, i en el terrat i teulada els pardals ja no hi refilen.

Fins la manyaga cigonya, que allí hi ha fet tants de nius, més que per fam, per vergonya fa, que no hi va, dos estius.

Els cinc "alats", que absentar-se no han gosat, tot i estant sols, són una oliva, una garsa, un esparvè i dos mussols.

No hi ha aquelles clavellines ni els rosers de vius colors, ni se senten flaires fines d'altres escaientes flors.

El planter està pansit, i tot sec el fruiterar, i aquell rec... "escarransit" ja no serveix per regar.

Segur que, en tot el Montseny, no hi ha pas cap més Masia governada amb tant poc seny, com amb tanta fantasia.

Heu's aquí ço que li passa al dissortat vell Colom, des de què en fan un gra massa jove i fill (ho sap tothom), malgastant, sens fre, cada any, en objectes escollits, llaminadures, xampany i en vestits nous i lluits, no deixant cap diversió, cafès, bars ni cabarets... Quan grans, quina decepció que tindran sus petits néts!, sobre tot en sé advertits que, per mor de la disbauxa dels seus pares pervertits, s'acabà el "bròqui" a "Xauxa".

Ja ho va dir un "gat" dels frares dels més "vius" i saberuts: —De tots els pecats dels pares els fills en van geperuts!

AGUILETA

Correu de l'estranger

L'atemptat de Milà

El fet més important d'aquests darrers dies ha estat l'atemptat de Milà.

El dia 12, a les deu hores, deu minuts, una gran gornació a la Plaça de Juli-Cèsar esperava l'arribada del rei. Brusquement, una formidable detonació ho féu tremolar tot. Una bomba col·locada al peu d'una farola acabava d'explotar.

Un retard de deu minuts en el tren especial en què el rei havia d'arribar, salvà la vida a Victor Emmanuel III.

Les autoritats de Milà oferiren la suma de 100.000 lires, com a recompensa de les persones que fessin descobrir els autors. Després la suma ha estat elevada a 200.000 lires.

Tanmateix, malgrat això, i malgrat els centenars de centenars de detencions i d'escorcollaments, els autors no han estat trobats. Almenys no en tenim notícia al moment de redactar aquestes línies.

Després de l'atemptat hom organitzà una pila de manifestacions a la manera feixista, de fidelitat a la dinastia i al feixisme.

La premsa de tot Europa ha parlat llargament d'aquest afer. Hom es pregunta sense donar-hi solució, si es tracta d'un atemptat antifeixista o d'un atemptat antidinàstic.

Potser, políticament, més important que la mateixa explosió de la bomba, són les declaracions que ha donat lloc a què fessin els feixistes.

"Si és un atemptat contra el feix—han dit—caldrà perseguir els autors, sigui com sigui, i encara que es refugiïn a l'estranger. Si menys no, sempre quedarà el punyal per a venjar-lo. Al partit encara hi ha homes disposats no solament a jugar-se la vida, sinó a arrostrar el presidi per l'ideal feixista."

Un bisbe mexicà fa declaracions

El "Daily Express", de Nova York, publica unes declaracions del bisbe Miquel de Mora, secretari del subcomitè de bisbes, perseguit pel Govern.

"Es fals que ni jo ni els altres bisbes de Mèxic siguem culpables de sedicions. Certs membres de la "Lliga Catòlica Nacional" per a la defensa de la llibertat religiosa a Mèxic, ens preguntaren si els catòlics tenien dret a defensar-se de les disposicions antireligioses del Govern. Nosaltres vàrem contestar que en la nostra capacitat de particulars no hi podíem veure cap mal".

No cal, ens sembla, que assenyalem que aquesta distinció és completament jesuítica. Per a un fidel un bisbe no pot deixar d'ésser bisbe en el moment que li convé. El més honest, doncs, és acceptar la responsabilitat de les pròpies paraules. Però encara afegeix amb evident covardia:

"Tota la responsabilitat és dels homes civils."

Preguntat, llavors, si desmentia que han estat agafats diversos clergues en els camps de batalla, el bisbe Mora, ha constestat:

"Això ha estat cert en alguns casos; però aquells clergues hi anaven solament com a capellans i no com a guerrers."

No ens cal seguir comentant les respostes capcioses de l'esmentat bisbe. Més que d'un bisbe, són les d'un superior dels jesuïtes, o, si voleu, d'un jesuïta superior. Elles són la prova més palesa, de la intervenció dels clergues en la revolució i de les greus responsabilitats dels bisbats.

El model

Amb aquest títol, el *Petit Provençale* adreça aqueixes paraules als feixistes francesos:

"Una nova llei electoral va a organitzar

el sufragi electoral, diu el "Figaro". Dissortadament és a Itàlia. El diputat italià haurà d'ésser elegit per les confederacions de sindicats i les associacions reconegudes per l'Estat."

L'òrgan del feixisme integral i els seus confreres de redacció es planyen evidentment de què la bona fortuna d'aqueixa reforma electoral, amb la qual Mussolini gratifica el seu poble, no pugui estendre fins a nosaltres (i) els seus benefets, car és sempre el feixisme italià que ells prenen per model.

Vegem, doncs, en què consisteixen aquests benefets.

"Segons la nova llei electoral feixista, cap italià no pot esdevenir diputat si no és presentat per les Confederacions de sindicats i d'associacions d'orde social i cultural, reconegudes per l'Estat. Deu ésser de seguida escollit per l'òrgan suprem de la nació, és a dir, el Gran Consell feixista. Finalment, la llista que porta el seu nom deu ésser aprovada pel cos electoral."

(i) Naturalment que aquest "nosaltres" es refereix als francesos. Per a nosaltres—sense cometes—aquesta mena de sufragi ens sembla que malgrat tot és bastant envejable.

La veu del poble

Poc acostumats a oir parlar a la diplomàcia internacional el llenguatge sincer, la paraula de Litvinof a Ginebra amb motiu de la conferència de la pau (val més escriure-la amb lletra minúscula) ens ha sorprès gratament.

Per primera vegada, a l'història de la diplomàcia, ha parlat el poble amb el seu llenguatge clar, precís, honrat i franc. És per això que hem sentit un gran goig al ressò de la seva veu i hem pogut constatar també, per altra part, l'intent d'ofegar-la pels confabulats representants dels pobles burgesos i imperialistes, dels pobles governats per les minories de capitalistes, enriquits a costelles del poble treballador, enriquits, repetixo, per les guerres passades i que avui hipòcritament tracten de reduir.

Ha fracassat l'última conferència de la pau, com han fracassat totes les passades i fracassaran les venidores, mentre els que regeixin els destins dels pobles siguin colles interessades a tenir en continu esperit d'alarma la humanitat, pel llur profit particular, mentre el poble, que estima la pau d'una manera inconfusible, no s'apoderi de la direcció del govern i dicti la seva voluntat humanitària.

Al fons d'aquestes conferències ostentoses, no hi ha més que una realitat hipòcrita, de reduir la competència. Això és, evitar el creixement continu dels efectius militars que aixafen cada dia més l'economia dels pobles. Disminuir els contingents militars per poder treure's de sobre les càrregues que els ofeguen, que els esgoten, que els fan trontollar llur economia. La continua obsessió de guerra que arruïna totes les energies vitals.

Però ni això aconseguiran.

La rivalitat creixent de les bandes capitalistes, l'avarícia de riquesa enfebra llurs cervells; la rivalitat de mercat, que tan distingeix l'anarquia del règim capitalista, no els permetrà entendre's. A ells no els diu res l'espectre macàbric dels deu milions de morts i el doble de ferits de la passada guerra.

Ah!, però el poble no dorm i està a l'aguait de llurs conxorxes, de llur joc inhumà i tràgic!

El poble que ha sofert les dolors, i ha

vist els seus camps coberts de cadàvers, i avui encara contempla els fills de la seva carn amb membres amputats i rostres horrosament desfigurats, cova el veritable esperit de pau, a l'ensems que la repugnància i l'odi a la guerra i als seus promotors. El poble, que sap el que li costa el mirar recelós aquestes conferències, esclata amb fervorós aplaudiment als mots exemplars pronunciats pels seus veritables representants, els que ho són del poble rus.

JOAN FARRÉ GASSÓ

Es torna a parlar de Glozel.
Creieu que ja estem englozelats.

Els joves feixistes celebren una festa religiosa, amant a les esglésies formats militarment.

Ja estarà content el Papa.
Veu com són obedients?

Es celebrarà aviat un concurs de bellesa a Galveston.

Hi podríem enviar la "Monyos" els barcelonins.

L'Uzucudum ha arribat de Nova York.
Aquí guanyaria més duros si es dedicés a cobrar factures.

El "Barça" jugarà amb els argentins.
Fóra bonic un partit de futbol, amb barretines els catalans, i amb vestits de "gaucho" els argentins.

Diu, que a les Olimpíades d'Amsterdam, no es podrà protestar.

Però és que en cas que no deixessin content al públic, l'hi haurien de tornar l'import de l'entrada.

De totes maneres es protestarà.

S'han avençat els rellotges de la ciutat.
I els de sol com ho faran?

El govern diu que, sense negar que es pugui registrar algun abús, la nòmina de l'Estat ha minvat des de 1923 en alguns milions.

Molt bé; ara el que fa falta és mirar de treure els abusos.

Diu que sortirà un altre publicació "F! Reporter".
Vinga, com més serem, més riurem.

A Nova York han augmentat els crims.
Nova York sempre vol anar a primer lloc en tot. Què no es queixin, doncs!

"L'Impero", diari feixista, diu que el feixisme té "camaradas" disposats a fer front, per al règim, a la mort i al presidi.
Bonica doctrina!!!

Ha arribat a Espanya el boxador Uzucudum.
A Barcelona tothom ho sap; tothom en parla.

També ha arribat en Lluís Bello, i ningú no en parla.

L'un s'ha fet cèlebre pegant cops de puny.
L'altre procura que a cap poble hi manqui una escola.

Què hi farem si som així.

L'altra dia vàrem trobar un gos amic nostre que s'havia comprat unes ulleres com les que porten en Fontdevila, en Francesc Madrid i en Soler de Sojo. Demés havia adquirit tres o quatre llibres de Valentí i Camps i la pobre bestioleta no feia més que atipar-se de llegir. Restàrem astorats davant d'aquella afició tan especial del gosset i creient-nos autoritzats a la xafarderia li vam preguntar que li passava.

—Que no ho veieu?—va contestar—m'estic tornant savi per poder viure, doncs d'ençà de les trovalles de Glozel i del carrer Cea Bermúdez a Madrid, tots els ossos estan acaparats pels savis.

En Mussolini i el Sant Pare ja fa dies que s'estan escalfant les orelles i s'ensenyen les dents. Aqueixa disputa té un xic capficats els nostres senyors Esteves, que no saben com fer-ho per a estar bé amb l'un i amb l'altre.

GOYA A BORDEUS

—Decididament, aquí corren bons aires i un s'hi passa la vida amb una tranquil·litat admirable!

L'un representa els interessos de l'ànima i l'altre amb el seu sentit autoritari i governamental, els del calaix.

Si arribava el cas d'una topada seriosa entre ambdós personatges, i el senyor Esteve s'havia de pronunciar en un sentit determinat, creiem que s'inclinaria cap al calaix... perquè sempre ha estat un romàntic.

A la banda interior del cafè de Novetats s'hi han començat a fer obres per aixecar-hi un frontó. Amb un altre que ja en funciona i la desmesurada afició al futbol, podrà ben dir-se que Barcelona és la ciutat de les pilotes.

La plaça de Catalunya ja torna a estar tota regirada per tal de poder unificar la circulació tramviària. Si hom vol anar d'un extrem a l'altre, sense trencar-se la closca, ja cal que prengui precaucions de tota mena, sense descuidar-se, per si de cas, de dir un Parenostre.

Sort que tractant-se d'arreglar les vies, pot dir-se que la cosa està en vies d'arreglament.

Ja poden estar contents els d'Eivissa! Ja tenen allò que volien... Ara que, ben mirat, potser els hi hauria resultat més profitosa una escola. Però, què hi farem? Cada u per allà on les enfila!

A rebre el boxador Hilari Martínez que tornava d'Amèrica carregat de dòlars, van acudir-hi més de 2.000 persones, capitanejades pels elements del "Poblet Boxing Club" que duia una senyera d'allò més bonica.

Quina ràbia devien agafar els del "Boxing Club Bordeta"!

A Mèxic segueixen els terratrèmols.
A l'estat d'Oaxaca hi ha diversos pobles destruïts.

Està vist: els terratrèmols no pararan fins que pari la "persecució" religiosa contra els bisbes mexicans.

Potser us estranyareu que de bisbes encara n'hi quedin a Mèxic.

o us n'estranyeu. Es la terra dels bisbes i dels generals. Molts en són de naixement.

Lleó Daudet diu que el feixisme és una victòria de la llatinitat i de la civilització.

Ens declarem bàrbars i esquimals.

A propòsit de l'atemptat de Milà, l'esmentat Daudet es pregunta:

"Es un atemptat policíac? Es un atemptat anarquista?"

Heus ací la resposta que ell mateix es dona:

Es una combinació de tots dos, un assaig del terrorisme maquina per la política internacional, les tendències revolucionàries i proalemanyes, de la qual són ben conegudes.

Quina imaginació!

Per què, en comptes de fer articles polítics, no es dedicarà a fer fulletons o melodrames?

En realitat, però, no ha fet mai altra cosa.

CORRESPONDÈNCIA

P. R. V. C.: Garbelleu bé tot el que voleu dir; sintetitzeu el vostre pensament i deixeu-vos d'història i exposicions inútils.—I. C. S.: Notes com la que heu enviat, no són d'interès general.—J. V. V.: Abans d'escriure als periòdics, cal haver fet un mínim d'estudis de gramàtica.—R. B. S.: Aquestes acusacions no poden fer-se sense proves a les mans.—J. C.: L'original destinat a impremta és escrit a si sola cara del paper, Envieu una altra cosa, si voleu, que aquesta vegada no ho heu tractat prou bé.—Um xerraire: El mateix hem de dir-vos quant a la disposició de l'original.—P. A.: Feu-ho un xic més curt i amb una mica més de cura. Envieu alguna altra cosa.—Caldes: Els originals cal que siguin escrits amb tinta i no amb llapis.—S. F.: Anirà.—J. I.: No és per manca de voluntat que no les diem aquestes coses. No cal, doncs, que ningú ens esperoni.

Imp. La Campana i L'Esquella. Olm, 8.—Barna.